

TÜYİD - YATIRIMCI İLİŞKİLERİ DERNEĞİ

&

MKK - MERKEZİ KAYIT KURULUŐU

İŐBİRLİĐİYLE

BORSA TRENDLERİ RAPORU

Sayı 7: Ocak –Aralık 2013

20 Ocak 2014

20 Ocak 2014

Değerli Okuyucularımız,

Halka arzlar, endeks bazında piyasa değerleri, halka açıklık oranları, işlem hacimleri ile yatırımcı türleri bazında dağılım ve performanslarını detaylı olarak incelemenize imkan tanıyan Borsa Trendleri Raporumuzun 2013 yılını kapsayan yedinci sayısı ile karşınızdayız.

2013 yılında küresel piyasalarda Fed'in politikaları en önemli belirleyici etken olurken, ülkemiz kendi dinamikleriyle zaman zaman olumlu, yılın tamamında ise olumsuz olarak ayrıştı.

Öte yandan 2013 yılı sermaye piyasalarımızın yeniden yapılanması anlamında önemli gelişmelere sahne oldu. Yılın ilk çeyreğinde İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın, Borsa İstanbul A.Ş.'ye dönüşmesi bazı stratejik ortaklıkların yolunu açarken, önemli reformları ve teknolojik yatırımları da beraberinde getirdi. Yıl boyunca yapılan pekçok düzenlemeyle sermaye piyasalarında dikey ve yatay entegrasyonunu başarıyla sürdüren Borsa İstanbul, Türk piyasasını tanımayan büyük kurumsal yatırımcıların gelmesine imkan tanıyacak stratejik ortaklıklar yaptı. Bu kapsamda yılın son gününde Borsa İstanbul ve NASDAQ arasında Borsa İstanbul'a piyasa teknolojisi ve danışmanlık hizmetleri sağlanmasını ve NASDAQ OMX'in Borsa İstanbul'da pay sahibi olmasını öngören bir anlaşma imzalandı. Taraflar Borsa İstanbul'un, küresel çaptaki ihraççılar, yatırımcılar ve şirketlere hizmet veren, Avrasya bölgesinin sermaye piyasası merkezi olarak konumunu ve markasını güçlendirmek amacıyla yakın işbirliği içinde çalışması konusunda da anlaşma sağladı.

2013 yılında Borsa İstanbul'da İstanbul'un global bir finans merkezi olması yolunda büyük bir adım daha atılarak yabancı menşeli şirket sayısının artırılması amacıyla Listing Istanbul adıyla yeni bir program oluşturuldu.

Onsekiz adet birincil halka arz ile yeni sermaye girişlerinin yaşandığı Borsa İstanbul'da yılın en büyük birincil halka arzı 649 milyon TL hasılat ile Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. oldu. Ülkemizin bankacılık sektörü dışındaki en büyük ikincil halka arzı olan Emlak GYO ise yine bu yıl yapıldı.

Sermaye piyasalarımız açısından yoğun gündemin devam edeceği 2014 yılında hepinize bir kez daha sağlık, mutluluk ve başarı dolu günler dileriz.

MKK Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi

TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Derneği Başkanı

Doç. Dr. Yakup ERGİNCAN

Abdullah Orkun KAYA

Raporun hazırlanmasını sağlayan Merkezi Kayıt Kuruluđu (MKK) Dış İlişkiler ve Raporlama M¼d¼rl¼đ¼ M¼d¼r Vekili ¼zg¼r Uysal, MKK Y¼netmeni Levent ¼rgeç, T¼YİD Denetim Kurulu ¼yesi ve Yayın Kurulu Eşbaşkanı Aslı Selçuk ve T¼YİD ¼yesi Eren ¼ner ile ¼zyeđin ¼niversitesi İstanbul Finansal Risk Y¼netimi Laboratuvarı'nda g¼revli akademisyenlere teřekk¼rlerimizi sunarız.

Borsa İstanbul'da işlem g¼ren hisse senetlerine ilişkin ¼nemli istatistikler bulabileceğiniz bu raporda yer alan değerlendirme ve bilgiler MKK tarafından açıklanan veriler esas alınarak hazırlanmıştır. Yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir ve sermaye piyasasındaki alım satım kararlarınızı destekleyecek yeterli bilgiyi içermeyebilir. Burada yer alan veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. T¼m veriler, g¼venilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan MKK ve T¼YİD sorumlu değildir.

İÇİNDEKİLER

1. HALKA ARZLAR VE ENDEKS BAZINDA DAĞILIM	5
2. HALKA AÇIKLIK ORANLARI	6
3. PİYASA DEĞERLERİ	7
4. İŞLEM HACİMLERİ	9
5. YABANCI İŞLEMLERİ – NET GİRİŞ ÇIKIŞLAR (MİLYON ABD DOLARI)	11
6. UYRUK BAZINDA İŞLEM HACMİ DAĞILIMI (TL DEĞERİ ÜZERİNDEN)	12
7. UYRUK BAZINDA YATIRIMCI SAYISI VE PİYASA DEĞERİ	13
8. ENDEKS VE UYRUK BAZINDA YATIRIMCI SAYILARI	16
9. ENDEKS VE UYRUK BAZINDA PORTFÖY DEĞERLERİ (MİLYAR TL)	16
10. YABANCI YATIRIMCILARIN PORTFÖY DEĞERİ VE YATIRIMCI SAYISI SIRALAMASI	17
11. HİSSE SENETLERİNİ ELDE TUTMA SÜRELERİ	17
12. MENKUL KIYMET BAZINDA YATIRIMCI SAYISI VE PİYASA DEĞERİ	19
13. Risk İŞTAHI ENDEKSİ	19

1. Halka Arzlar Ve Endeks Bazında Dağılım

2013 yılında Borsa İstanbul pay piyasasında toplam 9 adet birincil halka arz gerçekleşmiştir. Bu halka arzlarda 722 milyon ABD doları hasılatla ulaşılmıştır.

Borsa İstanbul Gelişen İşletmeler Piyasası'nda ise 33 milyon ABD doları hasılat ile 9 adet halka arz gerçekleşmiştir.

Endeks	2011 YS	2012 YS	2013 YS
BIST BANKA	16	16	16
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	31	38	40
BIST TİCARET	18	20	21
BIST HİZMETLER	53	58	64
BIST MALİ	90	98	105
BIST SİNAİ	170	180	171
BIST TEKNOLOJİ	16	16	16
BIST TÜM	329	352	356

Kaynak: Borsa İstanbul - <http://borsaistanbul.com/veriler/verileralt/halka-arz-verileri>

2013 yılında Borsa İstanbul pay piyasasında toplam 9 adet (2012: 16 adet) birincil halka arz gerçekleşirken 722 milyon ABD doları (2012: 303 milyon ABD doları) hasılatla ulaşılmıştır. 2012 yılına göre halka arz olan şirket sayısı azalsa da, toplam hasılatındaki artış dikkat çekmektedir. Halk Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. 2013 yılının ilk büyük halka arzı olurken, ikinci çeyrekte 361 milyon ABD doları ile yılın en yüksek hasılatına imza atan Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.'nin halka arzı gerçekleşmiştir. Sonuç itibarıyla 2013 yılı sonunda BIST Tüm'de işlem gören şirket sayısı bir önceki yıla göre artarak 356'ya ulaşmıştır.

2013 Yılında Pay Piyasasında Gerçekleşen Birincil Halka Arzlar

Şirketin Ünvanı	Nominal Tutar	Halka Arz Oranı	Toplam	Toplam	Halka Arz	İlk İşlem	Satınalan Yatırımcı Sayısı	
Birincil Halka Arzlar	(TL)	(%)	Hasılat (TL)	Hasılat (ABD doları)	Fiyatı (TL)	Tarihi	Yurt dışı	Yurt içi
Halk Gayrimenkul Yat. Ort. A.Ş.	185,500,000	28%	250,425,000	141,683,168	1.35	22.02.2013	7	18.616
Servet Gayrimenkul Yat. Ort. A.Ş.	13,000,000	25%	35,490,000	19,644,636	2.73	24.04.2013	-	443
Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.	35,294,000	35%	649,409,600	360,983,658	18.4	26.04.2013	77	9,987
Royal Halı İplik Tekstil Mobilya San. Ve Tic. A.Ş.	17,250,000	29%	76,762,500	42,636,359	4.45	03.05.2013	6	4,706
Odaş Elektrik Üretim San. Tic. A.Ş.	12,000,000	29%	60,000,000	33,145,509	5	21.05.2013	14	667
Panora Gayrimenkul Yat. Ort. A.Ş.	21,750,000	25%	102,225,000	55,729,706	4.7	23.05.2013	-	5,210
Akyürek Tüketim Ürünleri Pazarlama Dağıtım ve Ticaret A.Ş.	16,500,000	36%	42,900,000	22,727,273	2.6	07.06.2013	1	1,226
Verusa Holding A.Ş.	7,000,000	35.00	79,100,000	38,585,366	11.30	19.11.2013	2	566
San-el Mühendislik Elektrik Taahhüt Sanayi ve Tic. A.Ş.	3,300,000	28.70	13,134,000	6,516,820	3.98	02.12.2013	2	639

Gelişen İşletmeler Piyasası'nda ise 9 adet (2012: 10 adet) halka arz gerçekleşirken, toplam hasılat 33 milyon ABD doları (2012: 49 milyon ABD doları) olmuştur.

2. Halka Açıklık Oranları

ENDEKS	HALKA AÇIKLIK ORANI			HALKA AÇIKLIK ORANI (FİİLİ DOLAŞIM)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
BIST BANKA	40%	42%	42%	27%	33%	33%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	38%	37%	37%	32%	32%	31%
BIST TİCARET	48%	48%	50%	39%	42%	43%
BIST-030	37%	38%	38%	31%	34%	34%
BIST-050	36%	38%	37%	30%	33%	33%
BIST-100	37%	40%	38%	29%	33%	32%
BIST HİZMETLER	30%	33%	34%	22%	26%	28%
BIST MALİ	39%	40%	41%	27%	32%	32%
BIST SİNAİ	38%	40%	39%	26%	27%	27%
BIST TEKNOLOJİ	27%	25%	23%	23%	21%	20%
BIST-TÜM	37%	39%	39%	26%	29%	29%

Borsa İstanbul'da 2013 yılı sonu itibariyle halka açıklık oranı %39 iken fiili dolaşım oranı 2012 ile aynı seviyede %29 olarak gerçekleşmiştir.

Son üç yılın halka açıklık ve fiili dolaşım verilerini incelediğimizde son dönemde gerçekleşen halka arzlar ve şirket ortaklarının halka kapalı olan hisselerini MKK nezdinde kaydileştirmesi ile birlikte Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin halka açıklık oranlarında artışlar gözlenmektedir. Şüphesiz ki şirketlerin halka açıklık oranının artmasının likidite artışı ile birlikte daha çok yatırımcının dikkatini çekme potansiyeli olduğunu söyleyebiliriz. 2013 yılı sonu itibariyle BISTTüm'ün fiili dolaşımı baz alındığında halka açıklık oranı %29'dur.

Son üç yılı incelediğimizde en yüksek halka açıklık ve fiili dolaşım oranına sahip endeksin ticaret endeksi olduğu görülmektedir. Halka açıklık oranında geçen yıla göre en fazla artış görülen endeks %1.64'lük artış ile Ticaret endeksi olurken fiili dolaşımda en yüksek artışı %1.61'lik artış ile Hizmet endeksi

yapmıştır. 2013 yılı içinde halka açıklık ve fiili dolaşım oranlarında en fazla düşüş yaşanan endeks ise sırasıyla %1.92 ve %1.31'lik azalış ile Teknoloji endeksi olmuştur.

Not: Halka açıklık ve fiili dolaşım arasındaki fark şirket kurucuları, %5'in üzerinde paya sahip gerçek ve tüzel kişilerin halka açık hisseleri ve sermaye piyasaları işlemleri dışında rehinde olan hisselerden kaynaklanmaktadır.

3. Piyasa Değerleri

2013 sonunda BIST-TÜM endeksinin piyasa değeri ABD doları bazında %23 düşerken sektör endeksi olarak en fazla düşüş %36 ile Banka endeksinde görülmüştür.

MİLYON TL	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Yıllık Değişim
BIST BANKA	122,602	190,077	144,727	-24%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	42,933	69,323	67,106	-3%
BIST TİCARET	17,029	27,163	25,737	-5%
BIST 30	220,525	359,153	319,619	-11%
BIST 50	253,180	408,838	380,334	-7%
BIST 100	296,116	453,911	424,065	-7%
BIST HİZMETLER	83,466	108,960	111,154	2%
BIST MALİ	183,721	282,780	238,519	-16%
BIST SİNAİ	106,090	147,606	145,253	-2%
BIST TEKNOLOJİ	3,611	5,994	5,590	-7%
BIST TÜM	376,888	545,341	500,516	-8%

MİLYON USD	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Yıllık Değişim
BIST BANKA	64,906	106,929	67,934	-36%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	22,729	38,998	31,499	-19%
BIST TİCARET	9,015	15,281	12,081	-21%
BIST 30	116,748	202,044	150,028	-26%
BIST 50	134,036	229,994	178,527	-22%
BIST 100	156,766	255,350	199,054	-22%
BIST HİZMETLER	44,188	61,296	52,175	-15%
BIST MALİ	97,263	159,080	111,960	-30%
BIST SİNAİ	56,165	83,037	68,181	-18%
BIST TEKNOLOJİ	1,912	3,372	2,624	-22%
BIST TÜM	199,528	306,785	234,940	-23%

2013 yılında Fed'in politikaları tüm dünya borsaları için en önemli belirleyici etken olurken, Türk sermaye piyasaları kendi dinamikleriyle zaman zaman olumlu, yılın tümünde ise olumsuz olarak ayrılmıştır.

Olumlu makro dinamikler ve Fitch'in Türkiye'yi yatırım yapılabilir seviyeye yükseltmesi sonrasında 2012 yılını başarılı bir performans ile kapatan Borsa İstanbul, 2013 yılının başlarında ikinci bir not artışı beklentisi ile pozitif ayrılmaya devam ederken BIST 100 rekor üstüne rekor kırmıştır. Ancak Moody's'in Ocak ayının sonunda cari açık ve dış kırılganlıklara dikkat çekerek beklenen artışı gerçekleştirmemesi sonrasında piyasada kâr satışlarıyla beraber kuvvetli bir düzeltme yaşanmıştır. Uzun süredir beklenen ikinci not artışı Mayıs ayı ortalarında Moody's'den gelirken, iç ve dış risklerdeki artış piyasanın olumsuz yönde etkilenmesine sebep olmuştur. Yılın ikinci yarısında ise yurt içindeki gelişmeler ile Borsa İstanbul yoğun satış baskısı yaşamıştır. Sonuç olarak 2012 yılını dünyada en fazla kazandıran ikinci borsa olarak tamamlayan Borsa İstanbul, 2013'ü global piyasalardan negatif yönde ayrılarak ABD doları bazında %23 değer kaybıyla kapatmıştır.

2013 yılı içerisinde hem TL hem de ABD doları bazında en fazla düşüşü sırasıyla %24 ve %36 ile BIST Banka endeksi gerçekleştirmiştir. Döviz kurundaki önemli yükseliş sebebiyle sene başından bu yana tüm endekslerin piyasa değerlerinde değişen oranlarda değer kaybı gözlenmiştir. Bunun karşısında TL bazında tek artışı %2 ile BIST Hizmetler endeksi gerçekleştirmiştir.

4. İşlem Hacimleri

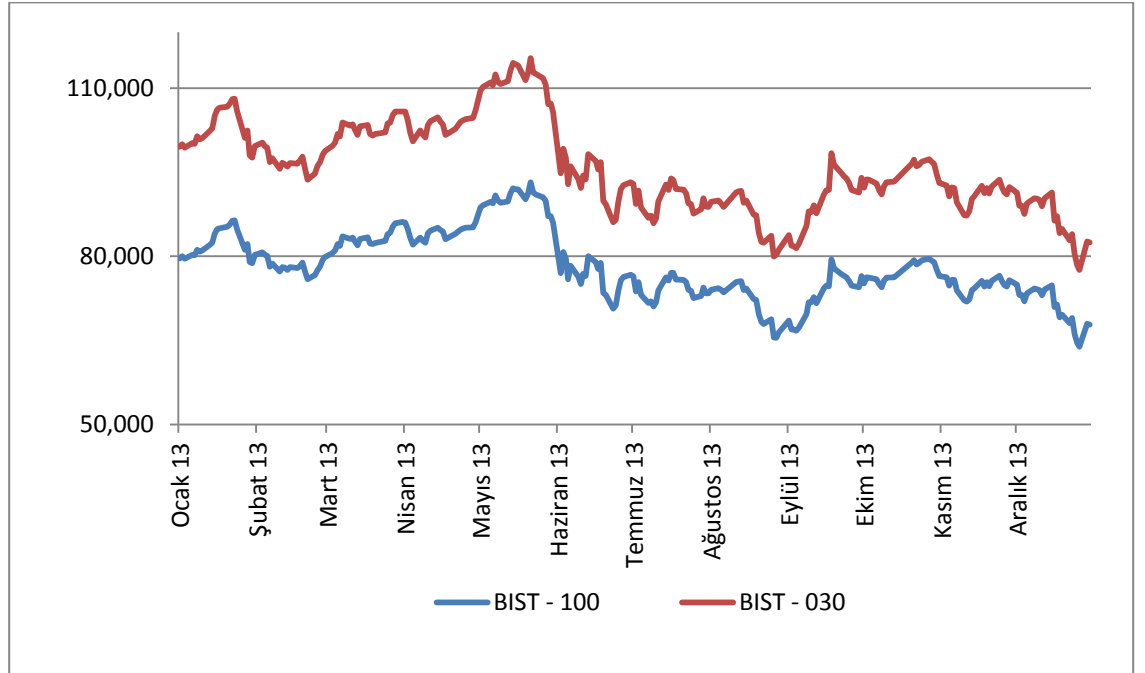
2013 yılında Borsa İstanbul'da gerçekleşen işlem hacminde TL bazında %32 artış yaşanmıştır. Toplam hacim içerisinde en büyük paya sahip olan endeks BIST Mali olmuştur.

NOMİNAL DEĞER (Mn)	2011	2012	2013	2011-2012 Değişim	2012-2013 Değişim
BIST BANKA	46,349	49,836	53,658	8%	8%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	37,250	29,943	35,560	-20%	19%
BIST TİCARET	3,958	3,219	2,746	-19%	-15%
BIST 30	101,209	94,325	107,193	-7%	14%
BIST 50	112,334	105,586	119,081	-6%	13%
BIST 100	145,812	125,447	142,450	-14%	14%
BIST HİZMETLER	20,324	17,874	24,133	-12%	35%
BIST MALİ	108,085	95,760	106,606	-11%	11%
BIST SİNAİ	58,783	45,339	49,359	-23%	9%
BIST TEKNOLOJİ	1,846	1,678	2,001	-9%	19%
BIST TÜM	189,038	160,650	182,100	-15%	13%

MİLYON TL	2011	2012	2013	2011-2012 Değişim	2012-2013 Değişim
BIST BANKA	242,774	256,382	358,733	6%	40%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	69,215	50,605	79,875	-27%	58%
BIST TİCARET	25,483	20,490	22,075	-20%	8%
BIST 30	393,750	407,899	592,408	4%	45%
BIST 50	456,537	473,273	639,540	4%	35%
BIST 100	564,201	523,392	712,684	-7%	36%
BIST HİZMETLER	106,042	83,579	130,391	-21%	56%
BIST MALİ	364,485	337,139	475,841	-8%	41%
BIST SİNAİ	187,912	167,952	183,384	-11%	9%
BIST TEKNOLOJİ	17,985	17,543	9,483	-2%	-46%
BIST TÜM	676,424	606,213	799,099	-10%	32%

MİLYON USD	2011	2012	2013	2011-2012 Değişim	2012-2013 Değişim
BIST BANKA	145,998	143,151	188,643	-2%	32%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	42,531	28,286	42,521	-33%	50%
BIST TİCARET	15,596	11,458	11,621	-27%	1%
BIST 30	238,592	227,855	311,951	-5%	37%
BIST 50	276,872	264,410	337,058	-5%	27%
BIST 100	343,658	292,478	375,740	-15%	28%
BIST HİZMETLER	65,113	46,746	68,834	-28%	47%
BIST MALİ	220,828	188,310	250,323	-15%	33%
BIST SİNAİ	115,269	93,950	97,238	-18%	3%
BIST TEKNOLOJİ	10,965	9,802	5,091	-11%	-48%
BIST TÜM	412,174	338,808	421,486	-18%	24%

2013 yılı genelinde sektör endekslerinde TL bazında işlem hacimlerini karşılaştırdığımızda bir önceki yıla göre en yüksek artış Holding ve Yatırım endeksinde görülmüştür. Bu endeksi sırasıyla Hizmetler endeksi ve Mali endeks takip etmektedir. Son üç yıllık periyodu incelediğimizde BIST TÜM’de gerçekleşen işlem hacmi dalgalanmaların en fazla yaşandığı 2013 yılında son üç yılın zirvesinde kapatmıştır.

5. Yabancı İşlemleri – Net Giriş Çıkışlar (Milyon ABD Doları)

**2013 yılı içerisinde
Borsa İstanbul'dan
toplamda 418 milyon
ABD doları tutarında
net yabancı çıkışı
olmuştur. Yabancı
yatırımcılar net
1,221 milyon dolar ile
en yüksek satışı
Banka endeksinde
yapmışlardır.**

2	(USD mn)	2013 1. Çeyrek	2013 2. Çeyrek	2013 3. Çeyrek	2013 4. Çeyrek	2013 Toplam
BIST BANKA		358	(1,056)	(161)	(362)	(1,221)
BIST HOLDİNG VE YATIRIM		144	288	102	(38)	496
BIST TİCARET		38	26	(75)	10	(1)
BIST 30		405	(1,140)	328	(498)	(905)
BIST 50		489	(1,096)	276	(621)	(953)
BIST 100		553	(1,176)	222	(171)	(572)
BIST HİZMETLER		156	(104)	86	(29)	109
BIST MALİ		496	(782)	(59)	(570)	(916)
BIST SİNAİ		(85)	(226)	225	482	395
BIST TEKNOLOJİ		13	(27)	11	(4)	(7)
BIST TÜM		579	(1,139)	264	(121)	(418)

(USD mn)	2012 Toplam	2013 Toplam
BIST BANKA	2,194	(1,221)
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	211	496
BIST TİCARET	164	(1)
BIST 30	3,021	(905)
BIST 50	5,024	(953)
BIST 100	5,389	(572)
BIST HİZMETLER	659	109
BIST MALİ	2,707	(916)
BIST SİNAİ	2,013	395
BIST TEKNOLOJİ	38	(7)
BIST TÜM	5,407	(418)

2012 yılında toplam 5,4 milyar ABD doları net yabancı yatırımcı alışı ile kapatan Borsa İstanbul, 2013 yılını net 418 milyon ABD doları net çıkışla tamamlamıştır. Yılın birinci ve üçüncü çeyreğinde görülen para girişine rağmen özellikle ikinci çeyrekte görülen sert yabancı çıkışı karşısında endeks yılı nette ekside kapatmıştır.

2013 yılında özellikle banka endeksinden yaşanan para çıkışı karşısında BIST Sınai, Hizmet ve Holding ve Yatırım endeksine yabancı para girişi olduğu gözlenmiştir. Yani yabancı yatırımcılar finans sektöründe faaliyet gösteren çıkıp daha çok Holdinglere, Hizmet ve Sanayi şirketlerine yönelmişlerdir.

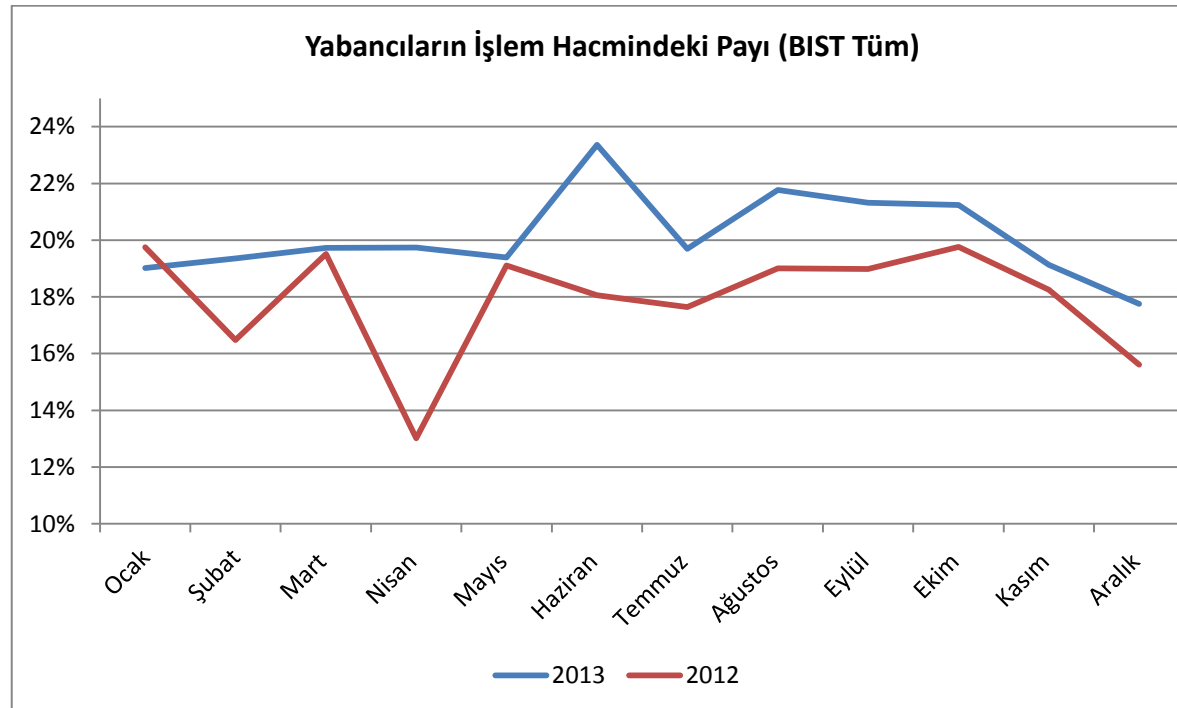
6. Uyruk Bazında İşlem Hacmi Dağılımı (TL Değeri Üzerinden)

2013 yılında Borsa İstanbul'da işlem hacminin %80'i yerli yatırımcılar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Endeks	Mar.13		Haz.13		Eyl.13		Ara.13	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BIST-TÜM	20%	80%	23%	77%	21%	79%	18%	82%
BIST -030	24%	76%	26%	74%	25%	75%	21%	79%
BIST -050	23%	77%	26%	74%	25%	75%	21%	79%
BIST -100	22%	78%	25%	75%	23%	77%	19%	81%
BIST SİNAİ	14%	86%	20%	80%	16%	84%	15%	85%
BIST HİZMETLER	23%	77%	25%	75%	20%	80%	21%	79%
BIST TİCARET	31%	69%	32%	68%	31%	69%	25%	75%
BIST MALİ	22%	78%	24%	76%	24%	76%	18%	82%
BIST BANKA	23%	77%	25%	75%	24%	76%	19%	81%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	19%	81%	25%	75%	24%	76%	20%	80%
BIST TEKNOLOJİ	8%	92%	8%	92%	4%	96%	11%	89%

2013'ün ilk çeyreğinde %19 olan yabancıların BIST Tüm işlem hacmindeki payı, Haziran itibarıyla %23 ile yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. İkinci ve üçüncü çeyrekte %21 olarak gerçekleşen yabancı payı yılın son çeyreğinde %19'a gerilemiş, Aralık ayında Noel tatilinin de etkisiyle %18 ile yılın en düşük seviyesini görmüştür. 2013 yılında yabancıların işlem hacmindeki ortalama payı bir önceki yıla göre 2 puan artışla %20 olmuştur.

Yabancıların işlem hacmindeki payı Haziran'da %23 ile yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

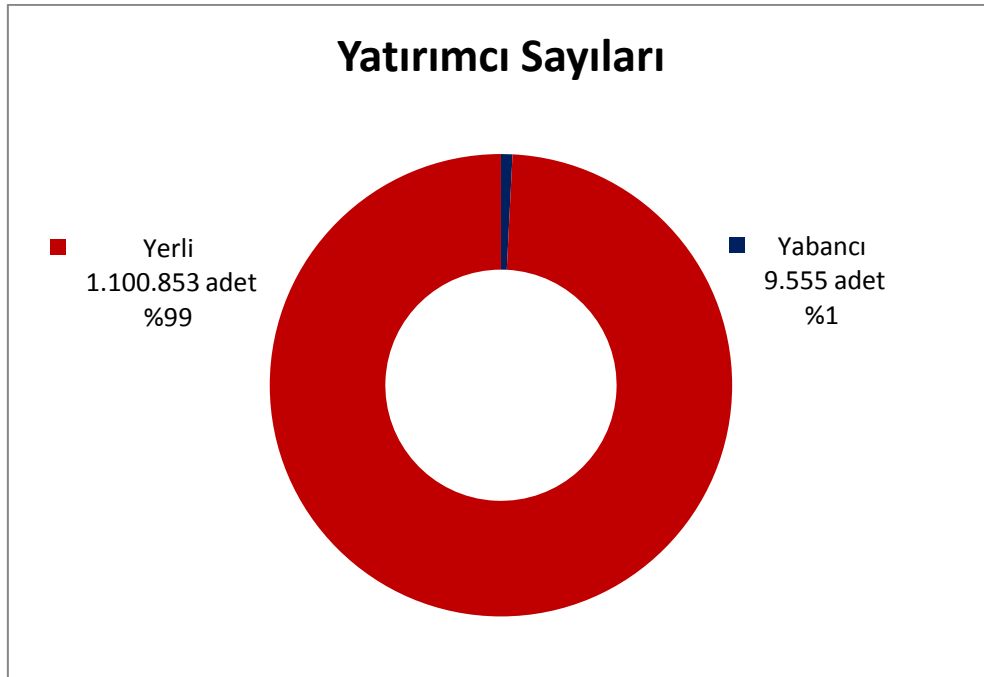

Endeks Bazında Yabancıların Ortalama İşlem Hacmi Oranları		
	2013	2012
BIST-TÜM	20%	18%
BIST -030	24%	24%
BIST -050	24%	22%
BIST -100	22%	20%
BIST SİNAİ	15%	11%
BIST HİZMETLER	22%	20%
BIST TİCARET	27%	21%
BIST MALİ	22%	22%
BIST BANKA	23%	24%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	22%	18%
BIST TEKNOLOJİ	7%	3%

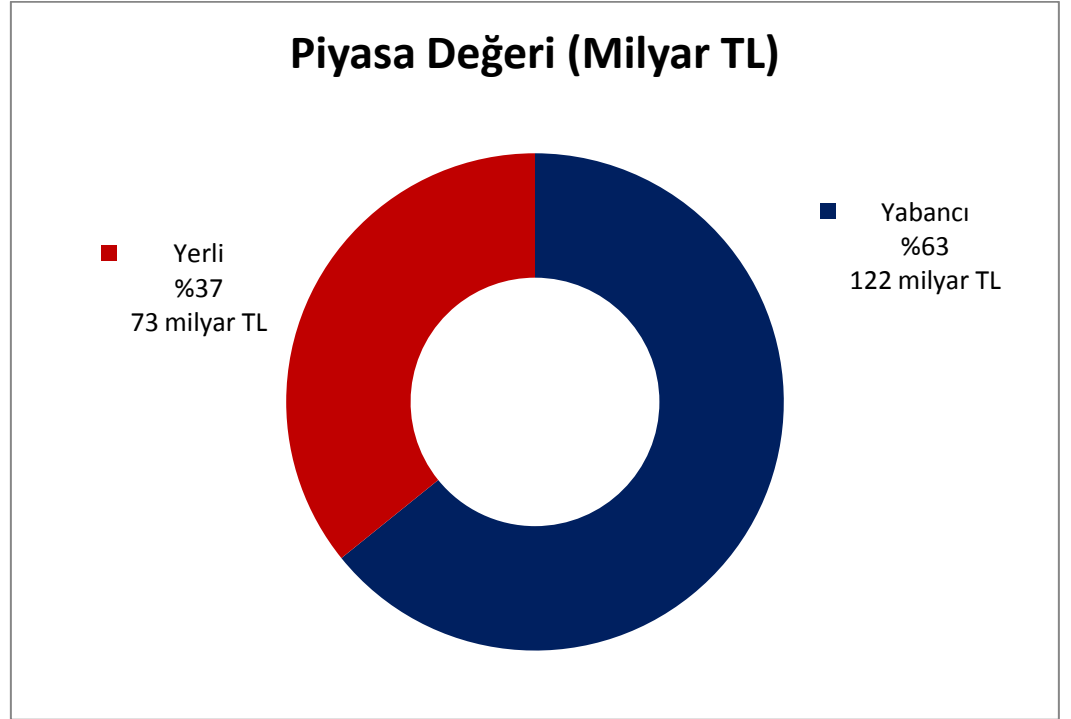
2013 yılında bir önceki yıla göre yabancıların işlem hacmi sadece BIST Banka'da azalmıştır. En fazla artış ise BIST Ticaret'te meydana gelmiştir. 2012'de yabancıların en yüksek işlem hacmine sahip olduğu endeksler BIST-30 ve BIST Banka iken, 2013'te BIST Ticaret olmuştur. Her iki yılda da en düşük yabancı işlem hacminin BIST Teknoloji'de olduğu görülmektedir.

7. Uyruk Bazında Yatırımcı Sayısı Ve Piyasa Değeri

Borsa İstanbul'daki 1 milyon 110 bin yatırımcının sadece 9.555 adedi yabancıdır. Adet bazında %1'in altında olan yabancı yatırımcıların işlem hacmindeki payı %20, piyasa değerindeki payı ise %63'tür.

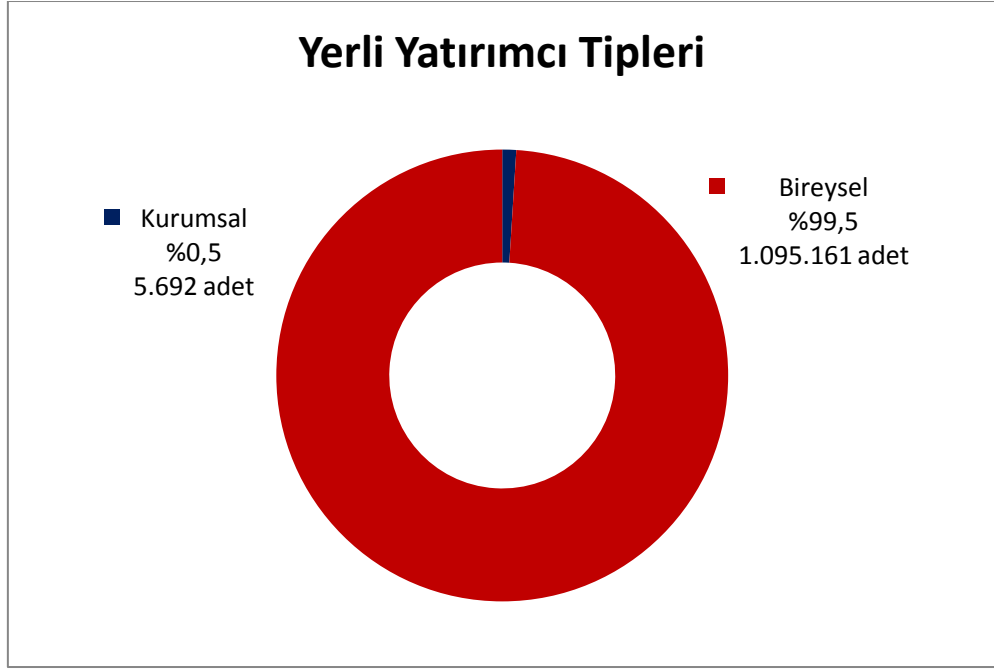

2013 Aralık ayı itibarıyla Borsa İstanbul'daki toplam yatırımcı sayısı 1 milyon 110 bin 408 adet olmuştur. Bu rakamın %99'u yerli, %1'i ise yabancı yatırımcıdır. Eylül-Aralık arasında 4.519 yerli ve 104 yabancı yatırımcı artışı olmuştur. 2012 sonuna göre ise hem yerli hem de yabancı yatırımcı sayısı artarken toplam artış 22 bin adede yaklaşmıştır.

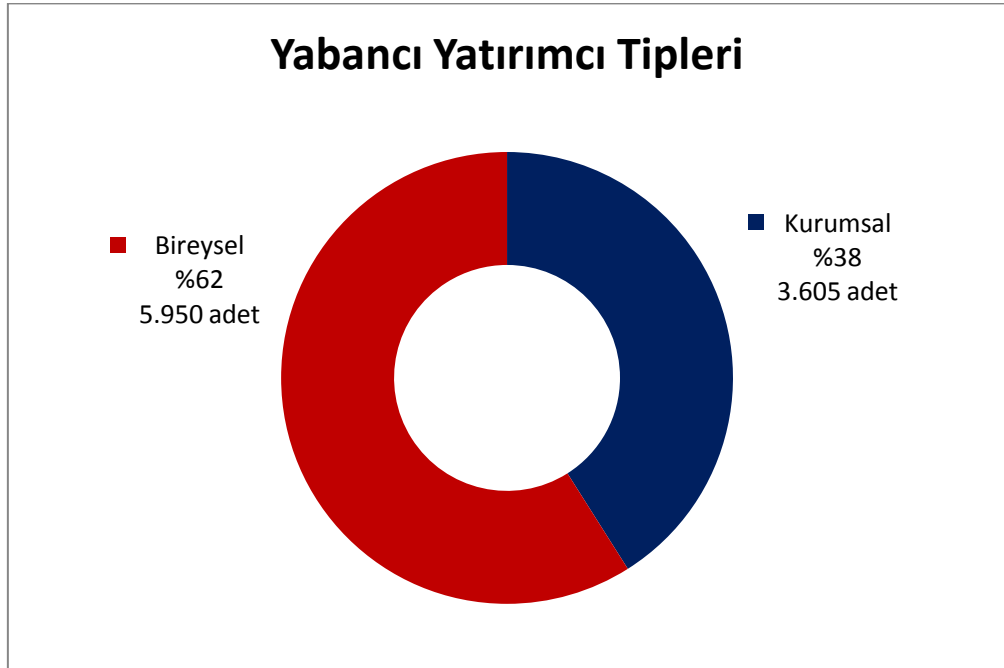

2013 yılında BIST Tüm işlem hacminde %20 paya sahip olan yabancı yatırımcıların piyasa değerindeki payı 2012 sonunda %66 iken 2013 sonunda %63'e inmiştir. Yabancıların elindeki hisse senetlerinin toplam değeri 122 milyar TL seviyesindedir. Yabancıların yıl boyunca en fazla paya sahip olduğu endekslerin BIST 100, BIST 50 ve BIST Mali olduğu gözlenmektedir.

Yerli yatırımcılar ağırlıklı olarak bireyseldir. Önümüzdeki dönemde artması beklenen yerli kurumsal yatırımcı sayısı henüz çok sınırlıdır ve toplam piyasa değerindeki payları %14 seviyesindedir.

Yerli yatırımcıların %99'undan fazlası bireysel yatırımcılardan oluşmaktadır. Bireysel Emeklilik Sistemi'nin sonuçlarının zaman içinde görülmesi beklenmektedir. Yerli kurumsal yatırımcı sayısının artması Borsa İstanbul'un büyümesine ve derinleşmesine önemli katkıda bulunacak, oldukça kısa olan elde tutma sürelerini de uzatmada etken olacaktır.

Yabancı yatırımcılar içinde kurumsal yatırımcıların payı %38 ile yerlilere oranla çok daha yüksektir.

8. Endeks Ve Uyruk Bazında Yatırımcı Sayıları

	Ara.13		Eyl.13		Haz.13		Mar.13		Ara.12	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BIST TÜM	9.451	1.078.342	9.350	1.072.953	8.750	1.074.832	8.496	1.062.688	8.222	1.060.923
BIST 100	7.564	889.055	7.520	882.438	7.538	883.606	7.417	878.269	7.307	882.119
BIST 30	6.307	693.523	6.271	680.772	6.283	684.748	6.160	669.392	6.055	671.788
BIST 50	6.712	741.934	6.715	740.724	6.715	745.796	6.604	738.580	6.460	740.770
BIST SİNAİ	4.552	595.870	4.522	599.292	4.482	605.936	4.430	600.993	4.398	608.415
BIST HİZMETLER	3.593	341.887	3.626	339.489	3.585	338.003	3.430	328.953	3.316	331.355
BIST MALİ	7.123	679.126	7.080	666.537	6.518	668.068	6.285	658.780	6.040	651.659
BIST TEKNOLOJİ	523	62.232	521	64.195	536	64.898	496	64.660	471	64.295
BIST TİCARET	1.479	88.219	1.532	89.836	1.659	91.416	1.556	91.698	1.552	94.436
BIST BANKA	3.969	378.967	4.060	369.629	4.176	372.407	4.107	362.219	4.042	366.594
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	4.477	322.184	4.474	320.279	3.810	317.342	3.647	316.964	3.398	314.209

Aralık ayı Eylül 2013 ve Aralık 2012 verileri ile karşılaştırıldığında yerli yatırımcı sayısının BIST Sınai, BIST Ticaret ve BIST teknoloji endekslerinde azaldığı görülmektedir. Yabancılar da ise yıllık bazda BIST Ticaret ve BIST Banka, çeyrekse olarak ise BIST Banka, BIST Ticaret, BIST Hizmetler ve BIST 50’de yatırımcı adetlerinde düşüş olmuştur. Çeyrekse ve yıllık bazda yabancı yatırımcı sayısının en fazla arttığı endeks BIST Tüm olmuştur.

9. Endeks Ve Uyruk Bazında Portföy Değerleri (Milyar TL)

	Ara.13		Eyl.13		Haz.13		Mar.13		Ara.12	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BIST TÜM	122	71	130	74	133	72	154	77	140	71
BIST 100	110	53	117	56	120	55	139	58	126	53
BIST 30	90	31	97	33	99	33	113	35	104	33
BIST 50	103	37	111	40	110	40	130	43	117	41
BIST SİNAİ	30	26	30	28	31	27	38	28	34	25
BIST HİZMETLER	27	10	29	10	29	9	29	10	27	9
BIST MALİ	64	35	71	35	73	35	86	38	79	35
BIST TEKNOLOJİ	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
BIST TİCARET	9	3	10	3	11	2	11	3	11	2
BIST BANKA	44	18	51	19	54	19	66	21	60	20
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	15	10	16	11	16	11	17	12	15	11

Aralık’ta Eylül’e göre yabancıların sahip olduğu piyasa değerlerinin BIST Sınai hariç endekslerin tamamında azaldığı, en fazla düşüşün ise %8 ile BIST Tüm’de gerçekleştiği görülmektedir. Aynı şekilde yerli yatırımcıların da BIST Ticaret hariç tüm endekslerde sahip olduğu piyasa değeri düşmüştür. Aralık 2013 bir

önceki yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldığında ise yabancılarda en fazla düşüş %28 ile BIST Banka endeksinde, en fazla artış ise %2 ile BIST Holding ve Yatırım endeksinde olmuştur.

10. Yabancı Yatırımcıların Portföy Değeri Ve Yatırımcı Sayısı Sıralaması

ABD’de yerleşik

1.312 adet yatırımcı toplam yabancı yatırımların üçte birine sahipken, ilk iki sırada yer alan ABD ve İngiltere’de bulunan yatırımcılar toplam portföyün yarısından fazlasını elinde tutmaktadır.

	Adres Ülkesi	Portföy Değeri (Milyon TL)	Payı
1	AMERİKA BİRLEŞİK DEV.	40.305	33%
2	BİRLEŞİK KRALLIK	24.889	20%
3	LÜKSEMBURG	7.834	6%
4	İRLANDA	4.588	4%
5	HOLLANDA	4.054	3%
6	SİNGAPUR	3.347	3%
7	ALMANYA	2.760	2%
8	FRANSA	2.739	2%
9	YUNANİSTAN	2.359	2%
10	KANADA	2.196	2%
	DİĞER	27.148	22%

Aralık itibarıyla Borsa İstanbul’da en yüksek portföy değerine sahip ilk üç ülkenin değişmediği ve ABD, İngiltere ve Lüksemburg olduğu görülmektedir. 2012 sonunda 1.302 adet olan ABD’de yerleşik yatırımcı sayısı Aralık 2013’te 1.312’ye ulaşmıştır. Bu yatırımcılar toplam yabancı yatırımların üçte birine sahipken, ilk iki sırada yer alan ABD ve İngiltere adresli yatırımcılar toplam portföyün %53’ünü elinde tutmaktadır.

11. Hisse Senetlerini Elde Tutma Süreleri*

	2011		2012		2013	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BIST TÜM	316	37	389	46	313	42
BIST 100	275	35	343	40	287	37
BIST 30	251	35	305	33	260	27
BIST 50	261	35	330	35	279	30
BIST SINAİ	510	43	639	54	444	63
BIST HİZMETLER	431	33	533	46	370	35
BIST MALİ	254	37	302	43	267	36
BIST TEKNOLOJİ	218	17	324	21	332	39
BIST TİCARET	453	34	837	41	651	63
BIST BANKA	243	32	272	31	252	26
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	330	53	481	83	355	65

Yabancıların hisse senetlerine oldukça uzun vadeli yatırım yaptıkları, yerli yatırımcıların ise kısa vadeye odaklanarak hisse senetlerini bir yılı tamamlamadan elden çıkardıkları gözlenmektedir. Buna bağlı olarak da toplam işlem hacminde yerli yatırımcılar %80 seviyesinde yüksek bir paya sahiptir.

2012’de yerli yatırımcıların en kısa elde tutma süresi 21 gün ile BIST Teknoloji’de iken 2013’te 26 gün ile BIST Banka’da gözlenmiştir. En uzun elde tutulan hisseler ise BIST Holding ve Yatırım endeksindedir ancak süre kısalarak 2012’de 83 günden 2013’te 65 güne inmiştir. Elde tutma süresinin en fazla uzadığı endeks 22 gün ile BIST Ticaret olurken, BIST Sınai ve BIST Teknoloji’de de artmıştır. Diğer tüm endekslerde düşen elde tutma süresi, en fazla BIST Holding ve Yatırım endeksinde kısalmıştır.

Öte yandan yabancı yatırımcıların BIST Teknoloji hariç tüm endekslerde elde tutma süreleri kısalmıştır. 2012’de en uzun elde tutma süresi 867 gün ile, 2013’te ise 651 gün ile BIST Ticaret’te görülmektedir. 2012’de en kısa elde tutma süresi 272 gün ile BIST Banka’da iken 2013’te bu süre 252 güne düşmüştür.

**Elde Tutma Süresinin hesaplanmasında, Amerika Sermaye Piyasası Otoritesi (SEC) tarafından Fonlara uygulanan elde tutma süresi formülü kullanılmıştır. Formül; alım ve satım işlemlerinden küçük değer, portföyün yıllık ortalama değerine bölünerek 365 (gün sayısı) ile çarpılması esasına dayanmaktadır.*

12. Menkul Kıymet Bazında Yatırımcı Sayısı ve Piyasa Değeri

Menkul Kıymet Türü	Aralık-2012		Aralık-2013	
	Yatırımcı Sayısı	Piyasa Değeri (Milyon TL)	Yatırımcı Sayısı	Piyasa Değeri (Milyon TL)
Pay Senedi	1.092.937	557.431	1.116.537	511.098
Yatırım Fonu	2.808.316	30.250	2.766.512	30.872
Borsa Yatırım Fonu	4.301	378	3.956	183
Özel Sektör Borçlanma Aracı	193.668	28.056	166.571	36.109
Yapılandırılmış Ürünler*	1.945	10	3.306	12
Diğer Menkul Kıymetler**	81	1.583	2.611	2.852
Devlet İç Borçlanma Senetleri	24.085	173.599	24.476	183.493
TOPLAM		791.306		764.620

13. Risk İştahı Endeksi

Borsa İstanbul'daki yatırımcı risk iştahı (RISE), yılın son çeyreğinin ilk yarısında 50 kritik seviyesinin üstünde, ikinci yarısında 50 kritik seviyesinin altında seyretmiştir. Ekim ayını sınırlı yükseliş ve düşüşlerle geçiren ve Kasım ayına 60 seviyelerinden başlayan RISE endeksi, bundan sonra gözlenen düzensiz düşüşler ile çeyreğin son ayını ve yılı 30 seviyelerine yakın kapatmıştır.

Yılın bu çeyreğinde, yatırımcıların risk iştahlarının haftadan haftaya değişim yönleri farklı şekillerde gerçekleşmiştir. Bir grubun risk iştahında önceki haftaya göre artış gözlemlenirken diğer bir grubun iştahında azalış gözlemlenebilmektedir. Farkın en belirgin olduğu gruplar; 'Yerli Tüzel' ve 'Yerli Fonlar'dır. Diğer bir dikkate değer nokta ise, tüm yatırımcı grupları için, haftalık değişimlerin geçtiğimiz çeyreklerdeki gözlemlere oranla daha az oynaklık göstermesidir.

2013 yılının son çeyreğini özetlemek istersek, bu yıl gerçekleşen en yüksek değer (70 seviyeleri) ile başladıktan sonra yurt dışı ve yurt içi gelişmelerin etkisi ile çok düzenli sayılamayacak bir düşüşle, 30 seviyelerinden kapatmıştır. Özellikle çeyreğin ikinci yarısında yaşanan doların Türk lirası karşısındaki artışı ve FED'in tahvil alımlarında kesintiye gitmesi ve gelişmekte olan ülkelerin sermaye piyasalarının bu durumdan olumsuz yönde etkilenmesi, özellikle yabancı yatırımcıların risk iştahlarını düşürmüştür. Endeks, Kasım ayından itibaren eşik değer olan 50'nin altında seyretmektedir.

RISE DEĞİŞİM METODU

RISE SEVİYE METODU

☒ Tüm Yatırımlar
 ☐ Yerli Yatırımlar
 ☐ Yabancı Yatırımlar
 ☐ Yerli Gerçek Kişiler
 ☐ Yerli Tüzel Kişiler
 ☐ Yerli Fonlar
 ☐ Nitelikli Yatırımlar

